

BİRLİK, BERABERLİK VE BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN ÖNEMİ

es-Selamü aleyküm ve rahmetullah.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Âlemlerin Rabbi Allahu Teâlâ hazretlerine sonsuz hamd u senâlar olsun. Üzerimizde nimetleri sayılamayacak kadar çoktur. Mevlâmız zikrinde, şüküründe, O'na güzel ibadet etmekte bize yardım eylesin. Tevfîkini refîk eylesin.

Rehberimiz Efendimiz Peygamberimiz Muhammed-i Mustafa hazretlerine salât u selâm tahiyat ve ihtiramlarımızı arz ederim.

Cümle cihan halkının, büyük devletlerin, kendilerine dostluk ellerimizi uzattığımız müttefiklerin dahi bize karşı tavırlarını hayretle müşahede ve ibretle takip ediyoruz. Saf, sâfî, temiz bir millet olduğumuz için dostluklara inanıyoruz; dostluk istiyoruz, dost olmak istiyoruz. İyi niyet besliyoruz ama dünyada ve beynelmilel âlemde, milletler arasında olan bir şey değil galiba. Biz de o sâfîliğimizden dolayı iki dervişin, iki müslümanın birbiriyle hüsbetenillah samimi dostluğu gibi

dostluklar bekliyoruz. Halbuki böyle şeyler yok. Ve Yunanistan'dan başlayarak Balkanlar'da Sırplar, Kuzey'de Sovyetler Birliği'nden parçalanmış, ortaya çıkmış yeni devletler.

Doğumuzda Ermenistan. Güneyimizde Suriye. Biz "müslüman" diye bakıyoruz ama yöneticileri itibariyle ve yönetime hakim olan insanları itibariyle Suriye'yi bir müslüman devlet olarak görmek çok zor. Hac dolayısıyla oralardan geçtik, misafir kaldık, gördük. Sanki yarı yarıya bir Ermenistan gibi. Oradaki piyasaya hâkim olanlar, ticarete hâkim olanlar otellerin sahipleri, önde gelen isimler Ermeni. Lübnan'ın yapısı mâlum. Bizim için çok önemli değil ama Suriye yapı itibariyle ona benziyor. Çok iyi müslümanlar var fakat mazlum, mağdur ve baskı altında. En tabii hakkımız olan terörle mücadelede müttefiklerimiz; hem yurt içinde yaptığımız hareketlere hem yurt dışındaki tedbirlerimize şiddetle karşı çıkıyorlar ve çok hayret edilecek bir tarzda teröristleri destekliyorlar. Sanıyorum biz de onların bu tavırlarına karşı reaksiyonumuzu çok hafif tutuyoruz.

Bugün, eskiden alışmış olduğumuz Doğu bloku Batı bloku, komünist blok kapitalist blok ikilisi kalkmış; yerine cihanın emperyalist süper devletlerinin karşısına düşman olarak İslâm ülkeleri konulmuş görünüyor. Bu durum bir çok konuşmacı tarafından ifade edildiği gibi gazetelerde dergilerde yazılıyor, kitaplarda ifade ediliyor. Tabi burada bir şeyi gözden kaçırmamak, dikkat etmek lazım.

Batı'nın, Rusya'nın veya daha başka ülkelerin bu işleri sadece dinî duygularla yaptığını kabul etmek, tek bir sebebe bağlamak doğru olmaz. İşin altı karıştırıldığı zaman ortaya başka şeyler çıkıyor. Biz onu anlamak için bu toplantıları yapıyoruz, uzmanların fikirlerini dinliyoruz. Hepsinden önce büyük menfaatler bunların hareketlerine kaynak teşkil ediyor. Ortada çok büyük bir menfaat varsa adamlar her şeylerini inkar edip bütün fazilet prensiplerini bir tarafa koyup o menfaati elde etmek için her türlü ters, yanlış, kötü, antidemokratik ve gayriinsanî işi yapıyorlar. Bir kısmı bu işi dinî duygularla yapıyor; o da bir gerçek.

Bugün papalık son derece kuvvetlenmiştir. Ekonomik yönden de, politik yönden de kuvvetlidir. Çok büyük uluslar arası şirketlerin sahibidir. Sayılamayacak servetlerin, hazinelerin sahibidir. Tabi İslâm geldiği zaman bu hazineler, menfaatler bunları kullanan insanların elinden gideceği için orada da bir maddî hesap vardır. Hıristiyanlık sessiz sedasız, derinden misyonerleriyle, teşkilatlarıyla, çok kuvvetli bir şekilde müslümanlarla uğraşmaktadır. Papazlar için bu bir menfaat ama papazların sözünü dinleyen halklar için dinî duygudur, dinî düşmanlıktır. İslâm'ın karşısında onların saman altından su yürütmeleri, faaliyetleri gerçekten bize zarar veriyor; muhtelif yerlerde başka şekillerde tezahür ediyor. Faaliyetlerimizi sekteye uğrattıyor, ülkelerimizi karıştırıyor. Ayrıca tarihî nostaljik sebepler vardır. Mesela “Canım işte dünya geniş, sen git Güney Amerika’da bir devlet kur.” denildiği halde İsrail, arz-ı mev’ûd diye illa Filistinde devlet kurmayı istemiştir, Kudüs’ü istemişlerdir. Siyonizm orada devlet kurmuştur.

Anadolu da böyle nostaljik tarihî sebeplerle bazı kimselerin gönlündedir, gözünün önündedir, göz diktiği bir ülkedir. Onun için “düşmanlıkların bir sebebi de bunlardır” diye onu da bir tarafa koymak lazım. Bu dinî ve nostaljik tarihî sebepleri bilen ve kullanan ama ne dinle ne imanla ilgisi olmayan büyük merkezler vardır. Onlar da bunları kullanarak müslümanların aleyhinde çok ciddi tehlike oluşturacak çalışmalar yapmaktadırlar. Onun için meselenin derinlemesine tahlilini yapacak teşkilatlara, araştırmalara, sebepleri çok iyi tespit edecek çalışmalara ihtiyacımız vardır. Çünkü sebepler iyi tespit edilmeden, hastalık teşhis edilmeden çaresini bulmak kolay olmaz. Tedavi kolay yapılamaz, yanlış sonuç verir, verdiğiniz ilaç ters tesir yapabilir.

Her şeyin aslını bilmek lazım. Şu Kuzey Irak operasyonunda herhalde sizin de dikkatinizi çekmiştir. Sayın Ümit Özdağ Bey İsrail’in özellikle bir Kürt devletinin kurulmasını istediğini söylemişti. Halbuki belki gazetelerde hiç telaffuz edilmeyen bir şey bu. Herkes zihninden başka sebepler arıyor. “Kürt kar-

deşlerimiz uyansınlar.” diye biz başından beri söylüyoruz. “Buraları size bırakmazlar. Siz sadece piyonsunuz. Böylece kullanılıp sonunda ölen sizsiniz. Ama nimeti yiyecek olan siz olmayacaksınız. Bunun arkasından bir büyük Ermenistan hayali olabilir.” diyoruz ama Ermeniler’e de bu kadar büyük menfaatleri vermezler. Ortada çok büyük bir menfaat var. Tabi İsrail’in de “bana vaad edilmiş topraklar” diye böyle bir hisle buraya göz diktiğini düşünmüyorum. Onun da tahlili yapıldığı zaman işin içinde daha büyük meseleler olduğu görülür.

a. Stratejik Kaynaklar; Su Ve Gıda

Kitaplarda, gazetelerde yazıldığına göre klasik olarak bizim için sadece petrol çok önemli bir madde olarak zikrediliyor ama rezervlerden, Amerika’da petrol beş altı sene sonra bitecek gibi görülüyor. Yetkili ağızlardan Kafkaslar’ın rezervleri hakkında da çeşitli tarihler almıştım. Ortadođu rezervleri daha zengin ama dünyanın tarihine göre kısa zamanda onlar da bitecek. Ama bitmeyecek olan bir ihtiyaç; su. Hayati öneme haiz olan

bir madde ve suyun büyük bir kavga mevzuu olduğu muhakkak. İsrail eğer Fırat'ın yanına kadar ulaşmak istiyorsa herhalde bu biraz da suyu kullanmak istemesindedir. Ayrıca bizim bugünlerde derivasyon tünelleri yaparak Har-ran Ovasını da ziraate açmamız çok mühim bir olaydır.

Tabi insanoğlu yaşadığı müddetçe hem su içecek hem yemek yiyecek, gıdaya ihtiyacı var. Buğdayın da, gıda maddelerinin de çok büyük önemi olduğunu biliyoruz. “Onlar da bu bölgeleri bizim elimizden koparmak isteyenlerin iştahını kabartan sebepler” diye düşünüyorum. Onun için Yunanistan'ın büyük ideali sadece Ermenistan'ın bizim topraklarımızdan bazı yerler kapmak istemesi değil; çok büyük paralar, çok büyük menfaatler bahis konusu olduğu için paranın peşinde koşan çok büyük kurtların çok büyük canavarların da buralarda gözleri olduğu muhakkak.

Bütün bunlar topun ağzında olduğumuzu gösteriyor. Yani müslümanlar topun ağzında. Çünkü çok kıymetli kaynakların sahipleri. Bu 40-50 yıldan beri bildiğimiz bir husustur. Almanya'da bu konuda toplantılar yapıldığını,

medeniyet için gerekli hammadde kaynaklarının müslüman ülkelerin elinde olması dolayısıyla; “Ne yaparız da ileride müşkül duruma düşmeyiz.” diye Avrupalılar’ın o zamanlardan kara kara düşündüklerini ben biliyorum. Yaptıkları toplantılara katılmış ihvanımızın bize ifadelerinden, nakillerinden biliyorum.

Hammadde meselesi, medeniyet için gerekli ana maddelerin temini meselesi, büyük devletleri bir takım hesaplar yapmaya sevk ediyor ve bu Allah’ın bir lütfu eseri kıymetli malzemelerin hepsi de büyük ölçüde İslâm ülkelerinde olduğu için şimdi menfaat ortaklıkları yapmaya çok âşinâ olan, çok alışkın olan ülkeler bu konuda ittifak ediyorlar. Onlar kavga ederken de müttefik, kavga etmezken de müttefik. Amerika ile Rusya pazarlık ediyor. “Şurası senin olsun burası benim olsun. Menfaatlerimizi yürütelim.” diyebiliyorlar. Bu sebeple İslâm ülkeleri düşman olarak gösteriliyor. Bu, onların halkları kışkırtmak için sebepleri. Asıl iştahlarını kabartan sebepler başka, halka bunu anlatış şekilleri başka.

Ben hatırlıyorum birkaç sene önce Amerika'da kocaman birer karış harflerle; "İsa yere indi." diye gazeteler manşetler atmışlardı. "Hz. İsa ile kâfirlerin üzerine saldıracağız ve onlarla büyük savaşlar yapıp onları yeneceğiz." diye mutaassıp hıristiyanları kışkırtmalarını birkaç sene önceden dergilerimizde yazdık, halkımıza duyurduk. Bunlar, yapacakları hareketlere psikolojik olarak halkı alıştıırma çalışmalarıdır. "Hz. İsa geldi." dediler ve bizim ülkemizde de bazı kardeşlerimiz bundan etkilendi. "Vay! Amerika'ya Hz. İsa gelmiş." diye yürekleri küt küt atmaya başladı. Halbuki işin iç yüzü başka. "Meselelerin aslının bilinmesinde fayda var." diye düşünüyorum.

b. Müslümanı Kimse Alt Edemez

Bizim ülkelerimizin, bizim sahip olduğumuz zenginliklerin paylaşılması için bizim yok edilmemiz lazım geliyor. İslâm ülkeleri içinde de en ele avuca sığmaz, kırk defa kılıç darbesi vurdukları halde yine ayakta duran bir ülke var; o da Türkiye, elhamdülillah! Allahu Teâlâ hazretlerinin lütfuyla keremiyle, iman

kuvvetiyle İslâm ülkeleri içinde en iyi, en güzel durumda olan biziz. Allah'a hamd u senâlar olsun. Allah'ın büyük bir lütfudur. Tabi büyük bir devlet olmamızın sonucudur. Ecdadımızın temizliğinin mânevî sonucudur.

Dünyanın en kuvvetli devleti biziz. Çünkü hem dışarıdan bütün düşmanlar aleyhimize çalışıyor hem de içeriden birçok münafık ajan aleyhimize çalışıyor; yine de ayakta durabiliyoruz. Yine de sağa sola harekâtlar yapabiliyoruz. Kıbrıs'a asker çıkarabiliyoruz. "Kıbrıs'ı verin." diyen Batılılar'a diretebiliyoruz. Büyük bir hedef teşkil ediyoruz. Bunlar olacak, bunlardan korkmuyoruz. Çünkü hayat zaten bir imtihandır; dümdüz, huzurlu bir hayat bahis konusu değildir, mücadele olacaktır.

Peygamber Efendimiz'in zamanında da mücadele olmuştur, karşıt kutuplar vardır. Osmanlılar zamanında da olmuştur. Selçuklular zamanında da olmuştur. Her devirde olacak. Bu bir imtihan gereği olarak görünüyor. Biz de çeşitli şekillerde imtihan oluyoruz; asker olan da şehit oluyor, Kızılay memuru olan da şehit oluyor; zamanı geldiği zaman gidiyor ve İran'daki karışıklıklardan canını

kurtarmak için gelen İranlı bir şahıs Antalya'da boğulabiliyor veya İstanbul'da eli kolu bağlanmış ölü olarak bulunabiliyor. Ecel geldiği zaman ondan kaçılmayacağı ortada.

Rahmetli Necip Fazıl'ın sözünü söylüyorum her zaman; öyle düşünüyorum.

Ey düşmanım sen benim ifadem ve hı-zımsın.

Düşmanımızın büyük olması bizim için bir şereftir. Biz düşmanlarımızı salıveririz. Bizim ecdadımız; "Tekrar hazırlansın, ordu toplansın, karşımıza gelsin bir daha yenelim de bir zafer daha kazanalım." diye düşünmüştür. Düşmanımızın büyüklüğü bize bir hızdır. Binaenaleyh tehlikenin büyüklüğü de bize bir hız kazandıracığı için bu da bir çeşit nimettir. Bizi gafletten uyandıracığı için Allah'ın bir ikazıdır. Allah'ın dinine hizmete sevk edeceği için Allah'ın bir lütfudur. Eğer çarpışsak şehit olacağımız için çok büyük ikramdır. Eğer galip gelip de gazi olacaksak çok büyük bir başarıdır.

Bir müslümanı böyle zavallı kâfirciklerin, süperciklerin alt etmesi mümkün değildir. Müslümanı kimse alt edemez. Çünkü

mü'mindir. Allahu Teâlâ hazretlerinin aziz kıldığını kimse zelil edemez. Onun için bu hususta kalbinizin çok sağlam olmasını, çelik gibi olmasını diliyorum; bu bir.

Dünya bir imtihandır, insanın ne zaman öleceği bilinmez, her an her şey olabilir.

*Bir bitmeyecek zevk verirken beste,
Bir tel kopar ahenk ebediyen kesilir.¹*

Yahya Kemal de ölümü; “telin birden kopup da ahengin kesilebileceği” gibi söylüyor. Öyle bir tel kopması olabileceğinden daima Allah’ın istediği hal üzere olmak da bizim vazifemizdir. Her çeşit tehlikeye karşı ilk tedbirimizdir, ön tedbirimizdir, mânevî tedbirimizdir, mânen hazırlanmadır. Hepimiz mânen hazır olmalıyız.

“Yarın savaş var.”

Pekala!

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm   *Bis-*
millâhirrahmânirrahîm.

Gusül abdestimizi alırsak, savaşa gideriz.

“E, biraz sonra ölüm var!”

---

¹ Yahya Kemal, Rubâîler, s. 36.

Eh; “Eşhedü enlâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlühû.” deriz. Bir gül bahçesine girercesine öbür âleme geçeriz. Öbür âlem cennet olduktan sonra bu dünyanın yüzüne kim bakar?

Bizim için ölüme hazırlıklı olmak esastır, Allah’ın rızası üzere olmak esastır. Onun için iyi bir mutasavvıf olmak gerekir. Dili zikirli, kalbi ihlâslı, niyeti halis, içi altın gibi sâfi som, iyi bir müslüman olmak zorundayız. Tevbemizi hemen yapıp tevbe üzere olup Allah’ın yolu üzere çalışmamız lazımdır; bu ilk mânevî tedbirimizdir. Düşmanımız çok güçlü olduğu için ve cümle cihan halkından doğru düzgün bir dostumuz olmadığı için bizim çok iyi organize olmamız lazım. Eskiden dedelerimiz “yedi düvel” derlerdi, yedi düvelle çarpışmışlar. Bizim düvellerin sayısı daha da artmıştır. Onun için organize olmamız gerekmektedir.

*Toplu vurdukça yürekler onu top sindiremez.*²

---

² Mehmet Âkif Ersoy, *Safahat*, s. 164.

Toplu, beraber, muhabbetli, organize ve disiplinli bir topluluk olmamız gerektiğine inanıyorum. Derbederliğin olmaması gerektiğine inanıyorum. İslâm'ın “disiplin” olduğuna inanıyorum. Onun için imamlık bile yaparken arkamıza dönüyoruz; “Ayaklarınızın ucuna bakın, sağdan soldan hizaya alın, muntazam saf tutun.” diyoruz. Safın intizamı bile İslâm'da disipline bir işarettir.

c. Disiplinli Olmak Mecburiyetindeyiz

Günde beş vakit namazın, saniyesiyle dakikasıyla namaz vakitlerinin, bizde bir “zamana hürmet” meydana getirmesi lazımdır. “Zamanın kıymetini bilme şuuru” bizde en yüksek derecede olmalıdır. Hâsılı çok disiplinli olmak zorundayız. Biz bu disiplinli olmayı sadece beyler için düşünmüyoruz; tek başına güzel sonuçlar alınamayacağını bildiğimiz için hanımlar için de düşünüyoruz.

Onların da İslâm'a çok güzel hizmetler edebileceğine kâniyiz ve verdiklerini görmekteyiz.

Bu da bir başarı için en önemli şarttır; söz dinleyeceğiz, muntazam olacağız, disip-

linli çalışacağız ve birbirimizle ilgimiz irtibatımız olacak. Planlı bir hizmet üretimi için de el ele omuz omuza günlerimizi verimli bir şekilde geçirmeye çalışacağız.

Çok büyük ve önemli müesseseler kurmamız gerektiği de ortadadır. Bir büyük işin halledilmesi için ilk atılacak adım; o işin en kolay, en kestirme nasıl yapılacağını düşünmektir. Büyük bir işi başarabilmek için ilk önce metodu düşünmek esastır.

Dünya üzerinde her şeyin bir sahibi var da güzel dinimizin, İslâm'ın sahibi yok; sâhipsizlik içindedir. İslâm gemisinin kaptanı yoktur; dümencisizdir. Herkes günlük palyatif çalışmalarla İslâm için bir şeyler yapmak istiyor, faydalı olmaya çalışıyor. Böyle çalışmalarla da bu disiplinli, düzenli, azgın düşmanları yenmek mümkün değildir. Onları yenmek için Fatih Sultan Mehmed Han'ın hazırlandığı gibi hazırlanmamız lazım.

Fatih Sultan Mehmed Han, cennet-mekân İstanbul'u alırken bize tarihte başarının çok güzel bir örneğini vermiştir. Asrın, ilmin ve fennin gerektirdiği her türlü hazırlığı yapmıştır. Üç ay içinde Boğaz'a hisar dikmiştir, Bo-

ğaz'ın yolunu kesmiştir. Herkes Çanakkaleli olmadığı için oraya gitmediği için bilmez. İstanbul'daki Anadolu Hisarı, Rumeli Hisarı gibi Çanakkale'de de Fatih Sultan Mehmed'in bir hisarı vardır. Orayı da kesmek gerektiğini düşünmüştür, tedbirini almıştır. Ve söz dinlemeyen; "Dur!" diye işaret edildiği halde durmayan gemiler de batırılmıştır. Batırılacak tedbir alınmıştır; boğaz-kesen hisarlarıyla boğazlar kesilmiştir. Sonra çok büyük toplar dökülmüştür. Sonra Fatih Sultan Mehmed kendisi "havan topunu" icat etmiştir. "Bu topları surların üzerinden öbür tarafa da aşırarak lazım." diye havan topunu da icat etmiştir.

Ben onun için bütün kardeşlerimize latife değil ciddi olarak söylüyorum; "Oturun, biraz icatlar yapın." diyorum. Bana icat yapmak zor gelmiyor. "Otursam birkaç tane yapacağım." diye düşünüyorum. "Kapı şöyle olmalı, pencere şöyle olmalı. Şurada şu yeniliği yapmalı." diye bazı fikirlerimi de arkadaşlara söylüyorum.

d. Üretici Olup Yeni İcadlar Bulmalıyız

Üretici olmadığımız zaman, zihnimizi çalıştırarak yeni bir şey bulacak bir yapıya sahip olmadığımız zaman taşıma suyla değirmen dönmez.

Kaddafi büyük bir tehditle; “Şu paralelden daha aşağı geçen uçağı vururum.” demişti çünkü elindeki Rus silahlarına güveniyordu. “İyi silahla silahlandığı” kanaatindeydi. Ama Amerikalılar onun silahının menzilini öğrenmişlerdi. “Silahı kullanırsa bile ancak şuraya kadar vuruş yapabilir.” diye biliyorlardı. “Ben ondan daha uzun menzilli bir silaha sahip olursam, onun ulaşabildiğı yükseklikten daha yüksekte uçarsam bana zarar veremez.” demişlerdi. Hakikaten onun söylediğı hududu geçmişler ve sarayını bombalayarak çocuğunu şehit etmişlerdir. Bu bir teknolojik mücadeledir.

e. En Karlı Yatırım İlme Yapılan Yatırımdır

Bilimsel araştırmalar çok pahalı araştırmalardır. İcabında fabrika, kazancının yüzde yetmişini, yüzde seksenini araştırmaya harcıyor ama ilim adamlarının söylediklerine göre

en kârlı yatırım da ilme yapılan yatırımdır. Başta o kadar parayı harcıyorsunuz ama ondan dolayı da en büyük kazancı kazanıyorsunuz ve sonunda yine siz kârlı çıkıyorsunuz.

O halde biz karınca kararınca gerek teknik konularda gerek sosyal ve kültürel konularda mutlaka araştırmalar yapmalıyız.

Bir ayırım da beni rahatsız ediyor. Herkes “aleti” sadece “teknik alet” sanıyor. Yani “cihaz” sanıyor. “Silah” sanıyor. “Tabanca, top tüfek veya elektronik alet” düğmeleri çevrildiği zaman bir takım şaşırtıcı sonuçlar alınan şey sanıyor. Bu kısır bir görüştür. İlmî çalışmaların sahası sadece teknoloji değildir. Sadece o çeşit aletler değildir. Sosyal alanda da bunun uygulaması vardır. Sosyal aletler de vardır. Bir milleti yıkmak, bir orduyu mağlup etmek için sadece silah kullanılmaz. Psikolojik silahlar da vardır. İşin daha başka tarafları da vardır. O bakımdan İslâm ilmin her çeşidini çok muhterem saymıştır. Biz de tabi müslüman olduğumuz için aynı kanaati size ifade etmek istiyoruz.

“İnsan mühendis olursa kıymetlidir de sosyolog olursa kıymetsizdir veya iktisatçı

olunca şöyledir, falanca olunca böyledir.” diye bir ayırım yanlıştır. Ben onun için bana gelip de; “Hocam hangi sahayı seçeyim?” diye sorulmasından çok memnun oluyorum, Allah razı olsun.

“Hocam üniversite bitiyor, mezun olunca ne yapayım?” diyen bütün arkadaşlara ilim yolunu gösteriyorum; “Önce master yapın sonra doktora yapın. Mümkünse üniversitede kalın çünkü ilmî kariyer, ilmî meslek insanın iyi yetişmesine sebep oluyor.” diyorum. İzin verirsiniz, hoş görürseniz kendimden bir misali size nakledeyim:

Doktora çalışmalarım sırasında 15. yüzyılda yaşamış bir şahsın hayatı üzerinde incelemeler yaparken Hacı Bektâş-ı Velî'nin bir eserini bulmuştum. Hacı Bektâş-ı Velî'nin bu eserini mecburen okudum. Çünkü ne Bektâşîliği seviyorum ne de böyle sâfî dinî olmayan bir yolu seviyorum. Hatta ben şahsen “vakit israfıdır” diye edebiyatı, romanı bile sevmiyordum. “İmkânı varsa insan âyet okusun, hadis okusun.” diye düşünüyordum. Kanaatlerim biraz katıydı. Hacı Bektâş-ı Velî'nin bir eseri; belki okumazdım. Ama

doktora tezim dolayısıyla okuyunca gördüm ki Hacı Bektâş-ı Velî içkinin müthiş aleyhinde. Çok önemli bir şey! “İçkinin bir damlası bir yere damlasa orada ot bitse o otu bir koyun yese ben o koyunun etini yemem.” gibi ifadeler; çok mühim. Tabi bu bir bilimsel bulgudur. Netice itibariyle insan toprağı kazarken kazarken arkeolojik bir parça buluyor, çok kıymetli olabiliyor.

Ve ben bunun üzerine doçentlik tezimi Hacı Bektâş-ı Velî'nin eserleri üzerine aldım, o konuda çalıştım. Şimdi ne zaman Hacı Bektâş-ı Velî'yi anma toplantısı olsa; televizyonda bir konuşma olsa, bir yerde bir festival olsa bizim eser koltuk altında; sayfaları açılıyor. “Hacı Bektâş-ı Velî şöyle dedi, böyle dedi.” deniliyor. Elhamdülillah günümüzde bir yaraya merhem oluyor, bir yanlışlığın düzeltilmesine vesile oluyor.

Demek ki bilimsel araştırmanın faydası sadece teknik bir takım aletler bulmakta değildir. Başka sahalarda da edebiyat sahasında da faydalıdır. Çoğumuz edebiyatı lüzumsuz bir ilim gibi görebiliyoruz.

Yükseliş Mimarlık Mühendislik okulunda “Türkçe ve Humaniter Bilgiler Dersi” diye bir ders koymuşlar. Beni oraya hoca olarak tayin etmek istediler. Bizim mahalleden namazı beraber kıldığımız, sevdiğimiz, ihvanımız elektrik ve elektronik mühendisi bir arkadaşım dedi ki; “Vallahi kardeşim, Esadcığım! Ben sana dobra dobra söyleyeyim. Mühendisler edebiyata önem vermezler; ‘fasarya ve palavra’ olarak görürler. Onun için sen oraya gitme, mühendisler seninle alay ederler.” dedi. Ben çıkacağım; mühendis olacak kimselelere Türkçe dersi anlatacağım. “Seni ciddiye almazlar, rezil olursun. Ben senin üzülmeni istemiyorum. O dersi kabul etme.” dedi. Fakat ben; “Mühendise edebiyat gerekli mi değil mi?” diye düşündüm. O sorunun cevabını buldum ve ikna edici bir doküman hazırladım, derslere öyle başladım. Hâsılı elhamdülillah, bizim derslerimiz Allah’ın lütfuyla faydalı oldu.

İlmin herhangi bir dalı dahi önemlidir; önemsiz bilgi yoktur. Yeter ki gerçekten ciddi bir ilmî çalışma olsun. Sizi böyle çalışmalara teşvik ediyorum. Tabi yetmez çünkü bu za-

manı belli olmayan uzun bir süreçtir, uzun bir çalışmadır. İlmî çalışmalar ömür boyu sürer, asırlarca sürer.

Ama bizim de sizlerin yardımıyla bir ilmî araştırmalar merkezi kurmamız lazımdır. İşte burada bir aciliyet vardır. İlmî çalışmalar, araştırmalar pahalı. Herkes cami yapmaya, Kur'an kursu yapmaya para veriyor da "İlmî araştırmalar merkezi kuracağız." dediğimiz zaman; "Bu neymiş?" diyebiliyor. Onun için size her çalışmanın ne kadar önemli olduğunu misalle anlatmak istedim.

f. İlmî Çalışmalar Merkezi Kurmalıyız

Bir ilmî araştırmalar merkezi kurmak zorundayız.

Niçin?

İslâm için. Çünkü İslâm sahipsiz kalmıştır; dümen dümencisiz kalmıştır. Neyin nasıl yapılması gerektiği bir curcuna, kaos, kargaşa içinde, her kafadan bir ses çıkar durumda bir ortamda iyi tespit edilememektedir. İlmî çalışmalara çok şiddetli ihtiyaç olduğu kanaatindeyim. Onun için bu meselelerde full time çalışacak elemanları besleyecek mâlî kaynağa

ihtiyaç vardır. Bu, Kocatepe gibi bir cami yapmaktan daha önemlidir.

Bir arkadaşımız hatıralarını anlattı:

“Üsküp’te üç tane selâtin camii gördüm ama içinde namaz kılacak insan yoktu.” diyor. Cemaat cami yapar ama caminin mevcut olması cemaati meydana getirmiyor. O halde insan camiden önemlidir. İyi yetişmiş eleman Müslümanlığa, İslâm’a taş toprak yığınınından daha faydalıdır. Onun için Hacı Bayrâm-ı Velî, Yazıcıoğlu kendisine yazmış olduğu eseri getirince demiş ki; “Böyle boş şeylerle, şiirle uğraşacağına bir insan üzerine eğilip de onu kâmil bir insan olarak yetiştirseydin ya.” demiş. Eskiler kâmil insan yetiştirmeye, tam eleman yetiştirmeye büyük önem vermişlerdir. Ben çok iddialı olarak söyleyebilirim;

“Osmanlı İmparatorluğu’nun kurucusu Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî’dir.”

g. Osmanlıların Kurucusu Mevlana’dır

Ama tarih kitapları öyle yazmıyor. Osmanlı’nın bütün fertleri Mevlânâ’dan feyz almışlardır. *Mesnevî* onların ahlâk kitabı olmuştur. Osmanlı olup da, eli kalem tutup da,

ister kadı olsun ister asker olsun, ister şair olsun ister esnaf olsun Mevlânâ'yı bilmeyen yoktur.

Mevlânâ'dan feyz almayan yoktur. Tabi muhakkak onun gibi daha başka meşâyih-ı izâm evliyâullâh-ı kirâm hazerâtı da vardır, her birisi ayrı hizmetler yapmışlardır. Onun için müesseseler kurmak gerektiğini acil bir ihtiyaç olarak hatırlatmak istiyorum.

Onun için yetişmiş elemanları destekleyin. Bir gâzinin geride kalan ailesine bakmak da insana gazâ sevabı kazandırır; onları destekleyin. Onlar bu müesseseleri kurarlar, size ne yapmanız gerektiğini söylerler. Çareyi ortaya koyarlar; Allahın izniyle, hastalığı da tedavi etmek mümkün olur. Onun için müesseseler kurmamız gerekmektedir.

Bakıyorum arkadaşlarımız umumiyetle gençlerden oluşuyor. Millet olarak genç bir milletiz. Yaş ortalaması az. Genç arkadaşlar mâlî imkânları mahdut arkadaşlar. Bir hakikati daha ortaya koymak gerekirse -körolasıca paranın çok muazzam bir gücü vardır, çok büyük gücü vardır. Ve bu güç Peygamber Efendimiz'in zamanında da öyleydi. Peygam-

ber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz, Hz. Ebû Bekir es-Sıddîk Efendimiz'in muazzam servetini İslâm'a tahsis etmesiyle çok büyük hizmetler ortaya konulduğunu ifade etmiştir. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'e dua etmiştir. Osman-ı Zinnûreyn hazretlerinin muazzam servetini orduların teçhizine vermesiyle Osman-ı Zinnûreyn hazretlerine *radı-yallahu anhüm ecmaîn* çok dualar etmiştir.

h. Paranın Muazzam Bir Ücü Vardır

Peygamber Efendimiz'in zamanında da mâlî konular, mâlî kaynak mühim bir mesele olmuştur. Mü'minler çok büyük fedakarlıklarla ellerinden gelen genişlikte mâlî destekler vererek mücahitlerin teçhizatına ve İslâm'ın gelişmesine yardımcı olmuşlardır. Bugün devletlerin güçleri mâlî durumlarıyla, millî gelirleriyle ölçülüyor, ithalat ihracatlarıyla ölçülüyor. Netice itibariyle parası çok olan paranın gücüyle çok büyük atılımlar yapabiliyor, daha büyük adımlarla ileriye gidiyor.

i. AB Üyeliğine Dinen Cevaz Var Mıdır?

Soru: *Gümrük Birliği ve Avrupa Birliği'ne üye olmak meseleleri bahis konusu olduğu zaman bunun dinen cevazı var mıdır?*

Cevap: Allahu Teâlâ hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyuruyor:

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ
الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ
إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقِيَةً وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ
الْمَصِيرُ

Lâ yettehizi'l-mü'minûne'l-kâfirîne evliyâe min dûni'l-mü'minîn. "Mü'minler, mü'min kardeşlerini bırakıp da kâfirleri kendilerine dost müttefik ittihaz etmesinler."³

Mü'min mü'minle dost olur, müttefik olur. Kâfirle dost, müttefik olmaz.

---

³ 3/Âl-i İmrân, 28.

“Müslümanları bırakıp da kâfiri kendilerine müttelik ve dost edinmesinler.”

Ve men yef'al zâlike fe-leyse mina'l-lâhi fî şey'. “Kim böyle yaparsa Allah'tan bir yardım, bir hayır ummasın.”

“Böyle bir şey Allahın hoşuna gitmediği için Allah onlara yardımcı olmaz.” buyuruluyor.

Ana mesele ana hareket tarzı mü'minin mü'minle ittifak etmesi, mü'minle dost olmasıdır. “Gümrük Birliği'ne girmenin ve Avrupa Birliği'ne üye olmanın faydaları var ama mahsurları da olabilir.” deniliyor. Ben bir cümle daha ekleyeyim; “Muhakkak alternatifleri de vardır.” Faydası vardır, mahsuru vardır, alternatifi de vardır. Mü'min olarak bizim vazifemiz, alternatifi geliştirmektir.

Allah şahit olsun ki biz Gümrük Birliği'ne asla razı değiliz, Avrupa Birliği'ne asla razı değiliz, hıristiyanlarla ittifaka asla razı değiliz.

وَلِلّٰهِ خَزَائِنُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ

لَا يَفْقَهُوْنَ

Ve li'l-lâhi'l-izzetü ve li-resûlihî ve li'l-mü'minîne velâkinne'l-münâfikîne lâ yefkahûn. “İzzet ve itibar, kıymet ve değer Allah'ındır, Resûlullah'ındır ve mü'minlerindir. Ama bunu münafıklar anlamazlar.”⁴ buyuruyor.

Müslümanın izzet sahibi olması lazım. Bir kardeşimiz bana gelip soruyor:

“Hocam, elimde imkân var. Yedek subay olarak da askerlik yapabilirim. Er olarak da yapabilirim. Yedek subay olarak askerlik yaparsam şu kadar ay, er olarak yaparsam şu kadar daha kısa.” Ben diyorum ki;

“Yedek subay olarak askerlik yap.”

Niçin?

Mü'mine izzet yakışır, aziz olmak yakışır. Onun için biz birisinin kuyruğunda olamayız. Birisi bizim arkamızdan eteğimizi tutsun, ar-

---

⁴ 63/Münâfikûn, 7.

kamızdan gelsin. Ama biz birisinin arkasından gidemeyiz. Ve onlardan da bize hayırlı ve İslâm'a faydalı bir fikir çıkmayacağı hareketlerinden bellidir.

Ârife tarif gerekmez. Ama tariflik bir durum yok, burada müşahhas olaylar var. Adamların bize bakışları ve bizimle muamelâtı ortada, düşmanca. Biz hâlâ bağıryanık, sevilmeyen bir âşık gibi boyuna yalvarıyoruz.

Aman ne olur etme, eyleme!

İstemiyor işte.

“Ya etme, eyleme!”

“Ya istemiyorum!”

Tekme tokat; böyle trajik bir takım filmler vardır. O yalvarır ağlar, berikisi istemez, iter kakar, kapıyı yüzüne kapatır.

Ne lüzum var?

“Efendim işte orada 400 milyonluk bir pazar oluşuyor, çok büyük bir ekonomik güç geliyor. Binaenaleyh biz onun dışında kaldığımız zaman şöyle oluruz, böyle oluruz.” diyorlar.

Hiç bir şey olmayız.

“Efendim, ne yapayım? Bu faiz düzeninde faiz yemeden olmuyor.”

Olmaz!

Faiz yemeyeceksin, faize alternatif geliştireceksin. Haramlar senin yolunda yasaklardır; girilmemesi gereken yerlerdir, uçurumlardır. Uçuruma düşmeden arabayı götüreceksin, orada direksiyonu kıracaksın. “İlla buradan gideceğim.” dersin uçuruma yuvarlanırsın. Allah’ın rızası için dünyaya gelmiş bir insan, Allah’ın sevmediğı kul olduktan sonra, neye sahip olsa kıymeti yoktur.

Gümrük Birliğı’ne girişte menfaatlerimiz kollanmamıştır. Ben daha ağır kelimeler de söyleyebilirim. Yöneticilerin arasında hainler vardır, memleketimizin kötülüğünü isteyenler vardır. Gazetelerden bunları okuyoruz. Bazı şeyler söylenemiyor ama meclise girmiş hainler vardır. Söyledik, yazdık. Zaten sonradan bir kısmı da takibata uğradı. Hainler vardır, bizi içten parçalamak isteyen insanlar vardır. Onları üsluplarından tanıyabilirsiniz; ağızlarında sözleri eveleyip gevelemelerinden tanıyabilirsiniz. Bizim isteğimize rağmen bazı şeyler oluyor. Çünkü Türkiye’de gerçek bir demokrasi yok, uzun zamandır olmamış. “Cumhuriyet kuruldu, demokrasi var.” denil-

diği zamandan beri olmamış. Bir zaman dikta ile yönetilmiş. Bir zaman tek parti ile yönetilmiş. Bir zaman çok partili bir devreye girilmiş, ihtilalle parti kapatılmış vesaire. Hâlâ halkın kahir ekseriyetinin arzusu bir tarafa; bir takım insanların halka rağmen halka karşı kararları vardır. Bu bir acı gerçektir.

Türkiye’de işlerin düzelmesi için bir kere yönetimin değişmesi lazımdır. Aklı başında, dürüst, namuslu, bilgili insanların gelmesi lazım. Hiç bir şeyden anlamayan, imzasını bile doğru atmasını bilmeyen hatta okuma yazması olmayan insan bakan olmamalıdır ama olmuştur.

Okuma yazma bilmeyen bir bakanı ziyaret etmiş bir kardeşinizim; biliyorum. Çünkü o zamanlar İmam Hatip Okulları’nda çocukların başörtüsüyle ilgili problemimiz vardı. O münasebetle gitmiş, görmüştük.

Türkiye’de çok büyük gariplikler vardır. Tabi bunlar da yine çözülmesi gereken problemlerdir. Biz bu memlekette kendimizi sığıntı olarak görmüyoruz. Şehit torunları olarak biz bu memleketin sahipleriyiz. Sahipleri ol-

duğumuz için de kendi mülkümüzün ıslahı bizim için önemlidir.

Kuzey Irak'tan gelmiş bir kardeşimizle salih kullar olmamız gerektiğini konuşuyorduk. "Hocam!" dedi, "Salih kul olmak yani insanın iyi kul olması güzel tabi ama biz salihden öteye muslih kullarız, başkasını da ıslah eden kullarız. Bizim bir de o tarafımız olması lazım."

Bizim sadece salih kul olmamız kâfî değildir. Dervişiz, güzel ahlâklıyız, tatlı dilliyiz, güleç yüzlüüz; 'ağzından lokmasını al, ses çıkarmaz' şekilde tahammüllüüz. Bu sulh, salah, güzel ahlâk, tamam ama biz sadece salih değiliz, muslih kullarız. Çünkü bir ülkenin mü'minleri salih olursa yetmez; muhlis olmadıkça Allah o beldeyi kurtarmaz. Muslih olması lazım, ıslah edici olması lazım. Onun için bizim görevimiz sadece salih olmak değildir; aynı zamanda ıslah etmektir, ıslah etmenin çarelerini arayıp bulmaktır, her türlü tedbiri ortaya koymaktır.

Çok net ve açık olarak söylüyorum Türkiye'nin salih ve muslih idarecilere ihtiyacı vardır. Problemler orada düğümlendiği için

tek çare olarak, ilk ve acil çare olarak bunu da söyleyebiliriz. Salih ve muslih. Mü'min ve muttekî. Haram yemeyen, rüşvet almayan, başka hesaplar yapmayan, dış ülkelerin rüşvetlerine kapılmayan, memleketine kötülük yapmaktansa intihar etmeyi tercih eden zihniyette olması lazım. Bizde intihar yoktur ama bunu Doğu Almanyalı bir bakanı düşünerek söyledim.

Doğu Almanya Batı Almanya ile birleşmeden önce Doğu Almanya'nın komünist bir yönetimi vardı. Rus yöneticileri geliyorlar, bakanlara tazyikte bulunuyorlar. Memleketin meselelerinin düzeltilmesiyle ilgili bir bakanı baskı altına alıyorlar. “Şunları şunları imzalayacaksın, şöyle şöyle olacak.” diyorlar. Tabi onları imzaladığı zaman Almanya kaybedecek. Almanya'nın aleyhine, Ruslar'ın lehine bir şeyi zorla imzalattırmak istiyorlar. Adam “Bir dakika!” diyor, o baskının yapıldığı odaya kalkıyor, öbür odaya geçiyor. Bir tabanca sesi geliyor. Gidiyorlar, bakıyorlar ki adam şakağına bir kurşun sıkmış, intihar etmiş. “Doğu Almanya'ya ihanet etmektense, onun aleyhine olan bir anlaşmayı imzalamaktansa

canıma kıyarım.” diyor. Bir Alman böyle yapıyor; intihar ettiğine göre “âhîret endişesi yok” demektir. Tabi o bile böyle yaparsa bizim yöneticilerimizin çok daha titiz ve duyarlı olması lazım, çok daha ileri seviyede olması lazım ama ondan emin değiliz. “Türkiye’yi satabilirler mi?” diye düşüneceğimiz insanların başta olması doğru değildir. En mühim meselelerden birisi de budur. Onun için çalışmak da çok önemlidir.

Birlik ve beraberlik olmazsa bütün siyasiler vebalde kalır. Ne yapıp edip birleşmelidirler.”

Bakın sol birleşiyor. Bu 1995 ve 1996 yılı çok önemli. Bu yıllarda iktidarda olmadıktan sonra meselelerin çözümlenmesi çok zor, fevkalade zor. Ama biz bunu bir sene iki sene önceden demişiz. “Etmeyin, eylemeyin” demişiz. Ankara’da vesairede kaç tane siyasî ile konuşmalar yapıldı. Ama bu yapılmadı.

Bugünkü feci gelişmelerden hepsinin vebali vardır. Kuzular kurtlara emanet edilmemeliydi. O bakımdan cesaretle söylüyorum, çekinmeden söylüyorum, gazetede ki haberle-

re dayanarak söylüyorum. İsim de verebilirim, misal de gösterebilirim.

Muhterem kardeşlerim!

O bakımdan bizim aynı zamanda memleketimizin her yönden güzelleştirilmesine, Ümmet-i Muhammed'e her yönden hizmet edilmesine dair görevlerimiz de vardır. Sadece salih olmak, iyi insan olmak görevimiz yoktur. Aynı zamanda ortalığı ıslah etmek görevimiz vardır. Onun için ortalığı yeşertmek, güzelleştirmek, gül gülistan hale getirmek için çevre dernekleri bile kurmuşuzdur. Ama tabi ağaçtan önce insan vardır. İnsanın ıslahı önemlidir. Müesseselerin ıslahı önemlidir, müesseselerin faydalı şekilde çalıştırılması önemlidir. Bu hususta hepimize görevler düşüyor.

İstişare de herkesle yapılmaz. İstişare en yetkili şahıslarla yapılır. Yani gidip de beş tane nâehil insanla istişare yaparsanız sonra da “istişare yaptık” derseniz, kendinizi aldatmış olursunuz. İstişare o konuyu bilen ehil insanlarla yapılır. Onun için istişarelerle bunların sonuçlarını da desteklemenizi sizlerden istirham ediyoruz.

Mütevazı insanlar olduğumuz için kendimizi âciz ve nâçiz kimseler olarak görüyoruz. Hiç şüphe yok öyleyiz de. Ama bütün insanlar âciz ve nâçiz olduğundan, kıyaslandığı zaman kâfirlerin, münafıkların, fâsıkların yanında çok daha güçlüyüz, kuvvetliyiz ve işlerin ehliyiz; bu çok net ortadadır. Biraz daha gayret edersek kâfirlerden de daha iyi duruma gelebiliriz. Bunun mücadelesi şanlı bir mücadeledir.

Allah hepimize gayret kuvvet ihsan eylesin.

Ve'l-âkibetü li'l-müttekîn. "Zafer, güzel sonuç muttekîlerin olacaktır."

Allah hepimize dünya ve âhiretin hayırlarını ihsan eylesin.

es-Selamü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühû.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

9 Zilka'de 1415 / 09.04.1995

Uludağ/ Bursa

[Bütün KONFERANSLAR'a PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

